

liggender. De reent kirkelige Anliggender, der heller ikke nu, idetmindste ikke som Regel, komme ind for Rigsdagen, afgjøres af Kirkeeraadet i Forbindelse med Regjeringen, og derefter forelægges de som Hæelhed saaledes, at Rigsdagen kan sige Ja eller Nei med Hensyn til den Lov, der skulde udfomme. Derimod efter § 4 i andre, Kirken vedrørende Anliggender — navnlig de finantzielle eller materielle Spørgsmaal, hvor Rigsdagen nu har Myndighed til i Forening med Regjeringen at vedtage Love — indhentes Kirkeeraadets Betænkning i Reglen; det er ikke en absolut Betænkning for, at en Lov kan gives, og det er en Betænkning, ikke en Beslutning; derefter forelægges Udkastet til Rigsdagens Beslutning; Rigsdagen har altsaa den fulde Raadighed, den har blot at modtage en af Regjeringen indhentet Betænkning. Regjeringen er jo nu fuldkommen berettiget til at indhente Betænkning om sige Anliggender (Ejsherning: Men den skal ikke!). Efter § 10 er der foreslaaet en Forandring i det Udkast, som blev forelagt i Landstthinget og som kaldes 12 Mandes Forslaget, hvori flere Medlemmer her af Thinget saavel som ogsaa jeg deltog, idet Valgmændene vælge i Forening. Jeg tilstaaer, at jeg ikke lægger overordentlig Vægt paa, om man vælger det One eller det Andet. Skulde Fleertallet her i Forsamlingen være stemt for det tidligere Forslag, vil jeg med Glæde gaae ind derpaa; jeg troer, at begge Forslag have deres Fordele og Mangler, men jeg skal ikke nu gaae ind paa Enkelthederne. Den eneste Forandring, der er foretaget i det Forslag, der er vedtaget i Landstthinget, er, at der for Hovedstadens Bedkommende vælges paa samme Maade som overalt i Landet. Man havde lagt dette Valg i Borgerrepræsentationens Haand, hvilket i mine Tanker var mindre hensigtsmæssigt, da Borgerrepræsentationen i ingen Henseende kan siges at repræsentere Menigheden.

Varfod: Den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgfreds (Monrad) citerede os iforgaars Grundlovens § 98, som om selve Grundloven havde bestemt, at Lehn og Stamhuse skulde ophæves ved Lov, uagtet der kun staaer: „det skal ved Lov nærmere ordnes,

hvorledes de nu bestaaende kunne overgaae til fri Eiendom.“ Det er en betænkkelig Maade at læse Grundloven paa, og den er desværre langtfra at være eneftaaende, idet den atter har gjort sig gjældende i det Foredrag, vi idag have hørt af den ærede Forslagskiller. Han begyndte med at læse os § 83 i Grundloven saaledes, at „de fra Folkekirken afvigende Troesfamsundsforhold skal ordnes ved Lov;“ men der staaer slet intet „skal;“ der staaer blot, at de „ordnes nærmere ved Lov“ (hør! hør!). Han omtalte dernæst § 80. Jeg hørte nøie efter; han varede sig meget vel for atter her at indskyde et „skal;“ varede sig derfor, indtil han kom til at oplæse Noget, som i det andet Thing var sagt af et af Medlemmerne der, og medens han læste, saa, jeg antager ganske vist, at det var ufrivilligt og ubevidst, undslap der ham atter her et sagte „skal;“ saa at Grundlovens § 80 kom til at lyde saaledes: „Folkekirken Forsatning skal ordnes ved Lov.“ Men der staaer heller ikke her noget „skal;“ der staaer blot: „den ordnes ved Lov,“ og dette er noget meget forskjelligt fra det Andet. Der som „ordnes“ betød det samme, som „skal ordnes,“ maatte man vel læse de Paragrapher i Grundloven, som have tilsvarende Bendinger, paa samme Maade; saa maatte man læse f. Ex. Slutningen af § 22, hvor der staaer, at „Undtagelser for visse Classer af Embedsmænd bestemmes ved Lov,“ saaledes at Undtagelser skulle bestemmes, hvad enten der er Grund til at bestemme dem eller ikke. (Schjern: det skal de ogsaa). Saa maatte man læse § 32, hvor der staaer: „Kongen meddeler ... saadanne Bevillinger“, som om der stod: „Kongen skal meddele saadanne Bevillinger“, og det er dog virkelig ikke Meningen. Det er virkelig ikke Meningen, at den grundlovgivende Rigsforsamling ønskede saadanne Bevillinger i Almindelighed meddeelte eller vedligeholdte, og endnu mindre er det Meningen, at den vilde give Hans Majestæt et Paalæg, saa at han skal meddele dem, enten der er tilstrækkelig Grund til Meddelelsen eller ikke. Grundloven veed meget godt forskjæl paa de forskellige Maader at udtrykke sig paa; hvor den vil have et „skal“, har den selv anvendt dette „skal“ eller noget fuldkommen Tilsvarende. Der